

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
"Όργανο óμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Άθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713
2103212107 - 6986985900
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

● ΕΤΟΣ 54ο - ΤΕΥΧΟΣ 545 ●
● ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2010 ●

● «Ίδε ó άμνός του Θεού ό αίρων τήν άμαρτίαν του κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Σοβαρές κυρίες

Μεγάλο ποσοστό τών πιστών είναι ηλικιωμένοι. Κυρίως γυναίκες. Πολλές συντρέχουν στη φιλανθρωπική διακονία της Έκκλησίας. Ό άπόστ. Παύλος στην προς Τίτον έπιστολή μιλάει για τίς ώραιές δυνατότητες, πού έχουν οι πιστές αυτές γυναίκες. Είναι πρόσωπα, πού έχουν ξεπεράσει τήν άνησυχία τής έφηβείας, τή ζωηράδα τής νεότητας, τά πρώτα χρόνια τής έγγαμης ζωής.

Καί τώρα, γεμάτες πείρα, μέ σοβαρότερη ένατένισι τής ζωής, άποτελούν σταθερά μέλη τής εκκλησιαστικής κοινότητας. Μερικές άπό αυτές πιθανόν νά διαθέτουν καί περισσότερο έλεύθερο χρόνο για έργα άγάπης καί φιλανθρωπίας. Όπως-δήποτε όμως δείχνουν μεγαλύτερο ένδιαφέρον για τήν εκκλησιαστική ζωή.

Τό ίδιο καί σήμερα. Τά εκκλησιάσματα καί τά άκροατήρια του θείου λόγου άποτελούν κυρίως εύσεβείς γυναίκες άπ' τή μέση ηλικία καί πάνω.

"Όλες αυτές ό άπ. Παύλος τίς άποκαλεί «πρεσβύτιδας». Τίτλος τιμής, σεβασμού, αλλά καί ευθύνης. Λέει στό μαθητή του Τίτο, έπίσκοπο Κρήτης: «Πρεσβύτιδας έν καταστήματι ιεροπρεπείς, μή διαβόλους, μή οίνω πολλώ δεδουλωμένες, καλοδιδασκάλους» (Τίτ. β' 3). Δηλαδή: «Νά παρακινήs καί τίς ηλικιωμένες γυναίκες νά συμπεριφέρονται καί νά ντύνονται έτσι πού νά έμπνέουν σεβασμό, νά μή κακολογούν (νά μή κουτσομπολεύουν), νά μήν είναι δούλεs του πάθους του κρασιού, νά διδάσκουν τό καλό».

● Τά όσα λέει στόν Τίτο ό Παύλος για τίς γυναίκες, καί μάλιστα τίς ηλικιωμένες, είναι παράλληλα προς όσα τονίζει καί στόν Τιμόθεο (Α' Τιμ. γ' 11).

Όs πρεσβύτιδας έννοεί κι έδώ όχι τίς διακόνισσες κάποιου εκκλησιαστικού έργου ή τίς συζύγους τών πρεσβυτέρων (ιερέων), αλλά τίς ηλικιωμένες χριστιανές γυναίκες.

● Η κατάσταση τής χριστιανής γυναίκας («έν καταστήματι ιεροπρεπείς») άναφέρεται στην όλη της διαγωγή.

Τό ὄλο σχῆμα, τό ὄλο ντύσιμο, τό ὄλο ὕφος, ἡ ὄλη ἐμφάνισις, ὁ ὄλος τρόπος λόγου καί διαλόγου, ἡ ὄλη ἀντίδρασις, συναποτελοῦν τό σωστό στήσιμο τῆς γυναίκα· αὐτό πού ἐδῶ ὀνομάζεται «κατάστημα» καί ἄλλοῦ καλεῖται «καταστολή» (Α' Τιμ. β' 9).

Ἐξωτερική ἐμφάνισις, ἀλλά καί ἐσωτερικό περιεχόμενο, εἶναι ἀλληλένδετα. Τό ἐξωτερικό εἶναι ἐκδήλωσις τοῦ ἐσωτερικοῦ. Μιά πιστή καί καλλιεργημένη πνευματικά γυναίκα δέν εἶναι δυνατόν νά εἶναι ἀπρόσεκτη στό ντύσιμο τῆς (ιδίως τώρα τό καλοκαίρι) ἢ ἄκοιμη στίς κουβέντες τῆς ἢ δόλια στίς ἐνέργειές τῆς. Τά ὅσα λέει ἡ Παλαιά Διαθήκη γιά τόν ἄντρα ἰσχύουν γενικά γιά τόν ἄνθρωπο, ἄντρα καί γυναίκα: «Στολισμός ἀνδρός καί γέλωσ ὀδόντων καί βήματα ἀνθρώπου ἀναγγέλλει τά περὶ αὐτοῦ» (Σοφ. Σειρ. ιθ' 30).

● Μέ μιά λέξι, ἡ ὄλη στάσις τῆς χριστιανῆς γυναίκα ὀφείλει νά ναι ἱεροπρεπής.

Τό πρέπον σ' ἕναν ἱερέα, εἶναι πρέπον καί στή γυναίκα, πού λειτουργεῖ τό μυστήριο τῆς ζωῆς.

Τό πρέπον σ' ἕνα ἱερό χῶρο εἶναι πρέπον καί σέ μιά γυναίκα, πού τό σῶμα τῆς εἶναι ἱερό.

Τό ἱερό εἶναι τό θεοσεβές.

Συνήθως οἱ γυναῖκες εἶναι τά μεγαλύτερα θύματα τοῦ συρμοῦ. Δέν ἐνεργοῦν ἐλεύθερα, ἀλλά μιμητικά. Κινοῦνται κατά τόν τρόπο πού «λανσάρουν» ὅσοι θέλουν τή γυναίκα ἐργαλεῖο τῆς αἰσθησιακῆς ἡδονῆς, διαφημιστικό μέσο τοῦ ἐμπορίου τους.

Σεμνές καί ὠφέλιμες

Οἱ χριστιανές γυναῖκες δέν κοιτάζουν τί λέει καί τί θέλει ὁ κόσμος, ἀλλ' «ὁ πρέπει γυναίξιν ἐπαγγελλομένας θεοσεβείαν» (Α' Τιμ. β' 10).

● Ἡ καταστολή, ἡ ἐμφάνισις δέν εἶναι φυσικά κάποιο καλούπι, πού ὀφείλει ν' ἀκολουθῆ ἡ γυναίκα γιά ν' ἀνταποκρίνεται στή σεμνότητα.

Ἡ σεμνότητα δέν καταργεῖ τήν ποικιλία, τήν ἐπικαιρότητα, τήν κομψότητα, τήν ὁμορφιά. Κάθε εποχή ἔχει π.χ. τό δικό του ντύσιμο καί γιά τή γυναίκα. Ἄλλά πάντοτε τό ντύσιμο αὐτό εἶναι σεμνό καί ἱεροπρεπές. Λέει σχετικά ὁ Μέγας Βασίλειος: «Καταστολή ἢ πρός τόν σκοπόν τόν ἴδιον σεμνοπρεπῆς χρῆσις, ἐστοχασμένη καιροῦ, τόπου, προσώπου, χρείας· οὐ γάρ τά αὐτά ἐγκρίνει ὁ λόγος ἐν καιρῷ χειμῶνος καί θέρους, οὔτε τό αὐτό σχῆμα τοῦ ἐργάτου καί τοῦ ἀναπαυομένου, τοῦ στρατιώτου καί τοῦ ἰδιώτου, ἢ ἀνδρός καί γυναικός» (Ὅροι κατ' ἐπιτομήν, στ'). Μετά φρασις: Ἐμφάνισις κόσμια εἶναι ἐκείνη, πού χρησιμοποιεῖται ἀνάλογα μέ τό σκοπό, πάντοτε στά πλαίσια τῆς σεμνότητος. Κάθε φορά ἀνάλογα μέ τήν ἐποχή, μέ τόν τόπο, μέ τό πρόσωπο. Διότι δέν ἐπιβάλλει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τά ἴδια ρούχα καί γιά τό χειμῶνα καί γιά τό καλοκαίρι ἢ τήν ἴδια ἐμφάνισι καί τήν ὥρα τῆς ἐργασίας καί τήν ὥρα τοῦ ὕπνου, ἢ τήν ἴδια πολή καί στό στρατιώτη καί στόν πολίτη, καί στόν ἄντρα καί στή γυναίκα.

● Οἱ γυναῖκες ρέπουν στή διαβολή, στήν καταλαλιά, στό, κατά τό δὴ λεγόμενο, «κουτσομπολιό». Γι' αὐτό ὁ ἀπ. Παῦλος, ὁσάκις μιλάει γιά τίς χριστιανές γυναῖκες (Α' Τιμ. γ' 11. Β' Τιμ. γ' 8), τονίζει τόν ἔλεγχο στή γλῶσσα. Ἀντίθετο στήν καταλαλιά καί στή διαβολή εἶναι τό «καλοδιδασκαλοῖ».

Στήν ἐκκλησιαστική σύναξι ἀπαγορεύεται στίς γυναῖκες ἡ διδασκαλία, ὅταν παρόντες εἶναι καί ἄντρες (Α' Κορ. ιδ' 34. ἰδέ καί Α' Τιμ. β' 11). Ἄλλά στά σπίτια τους ὄχι μόνο δέν ἀπαγορεύεται, ἀλλά καί ἐπιβάλλεται νά μιλᾶνε καί νά κατηχοῦν τοὺς ἄντρες τους.

● Τίς πρεσβυτίδες, τίς κάπως ἡλικιωμένες γυναῖκες, τίς θέλει ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπαλλαγμένες ἀπό πάθη καί κακές συνήθειες, ὥστε νά ἀφιερώνωνται στό διδακτικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Νά εἶναι ὠφέλιμες καί γιά τίς νεώτερες. Τίς θέλει «καλοδιδασκάλους».

Δασκάλες τῶν νεωτέρων γυναικῶν

Οἱ μεγαλύτερες στήν ἡλικία χριστιανές νάσαι, λέει ὁ Παῦλος, καλές δασκάλες γιά τίς νεώτερες!

Νά ἡ εὐλογημένη παράδοσις στό γυναικεῖο χῶρο, πού κάποτε λειτουργοῦσε θαυμάσια. Δέν ἤξεραν πολλά γράμματα οἱ παλαιότερες γυναῖκες, μά ἦσαν προσεκτικές, σοβαρές καί σοφές. Καί μετέδιδαν τή σκυτάλη τῆς εὐσεβείας καί τῆς σεμνότητος στίς ἐπόμενες γυναικεῖες γενιές.

Οἱ νεώτερες τίς συμβουλευόνταν σέ πολλά πράγματα, ἀπ' τά πολύ ἀπλά καί πρακτικά, μέχρι τά πολύ σπουδαῖα καί κοινωνικοπνευματικά. Ἀπ' τό νοικοκυριό καί τό μαγεῖρεμα, μέχρι τίς σχέσεις μέ τούς ἄντρες τους, τή συμπεριφορά πρὸς ἄλλους συγγενεῖς καί γνωστούς, τή ἀνατροφή τῶν παιδιῶν.

Κυρίως ὁμως ὁ ἀπόστ. Παῦλος τίς καλεῖ ν' ἀποτελοῦν (οἱ «πρεσβύτιδες») τό φροντιστήριό γιά τά δυό δυσκολώτερα γυναικεῖα μαθήματα, ὅπως εἶναι ὁ σύζυγος καί τά παιδιά. «Ἵνα σωφρονίζωσι τάς νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους» (Τίτ. β' 4). Δηλαδή: «Μέ τήν καλή τους συμπεριφορά καί τόν καλό τους λόγο οἱ μεγαλύτερες νά σωφρονίζουν τίς νέες γυναῖκες. Νά τίς διδάσκουν ν' ἀγαποῦν τούς ἄντρες τους, ν' ἀγαποῦν καί τά παιδιά τους».

● Ἡ πρώτη καί καταλληλότερη «καλοδιδασκάλισσα» εἶναι ἡ μητέρα.

Οἱ μητέρες σωφρονίζουν τά κορίτσια τους στήν κατάλληλη ἡλικία καί μέ τόν τρυφερώτερο καί ἀποδοτικώτερο τρόπο. Σωφρονίζουν ὄχι μόνο κατασταλτικά, ἀλλά κυρίως προληπτικά.

Ἢταν τά παιδιά ξεφύγουν ἀπ' τόν ἔλεγχο σου καί ἐκτραποῦν σέ ἄσωτη καί ἔκνομη δραστηριότητα, τότε εἶναι δύσκολος ὁ σωφρονισμός τους. Ἢ ἀποδοτικώτερη ἀγωγή εἶναι ἡ πρόληψις. Κι αὐτή γίνεται μέ τή νοηθεσία, μέ τόν καλό λόγο, μέ τή σωστή παιδαγωγική, μέ τήν

ἰσοροπημένη ἀγάπη, μέ τήν ἐμπέδωσι ἀρχῶν στίς ψυχές τῶν νεωτέρων.

● Ὁ ἐπίσκοπος ἢ ὁ πρεσβύτερος στό ἔργο τῶν γυναικῶν, καί μάλιστα τῶν νεανίδων καί τῶν κοριτσιῶν, χρησιμοποιοῦ ὡς πολύτιμους συνεργάτες μεγαλύτερες γυναῖκες.

□ Τή διδασκαλία τῶν πρεσβυτῶν, τῶν πρεσβυτίδων, τῶν νεωτέρων ἀντρῶν, τῶν δούλων, ὁ Παῦλος ἀναθέτει στόν Τίτο, στόν ἐπίσκοπο.

□ Τό σωφρονισμό, τήν ποιμαντική, δηλαδή, μέριμνα τῶν νέων γυναικῶν τήν ἐμπιστεύεται διά τοῦ Τίτου στίς πρεσβύτιδες, στίς σοβαρές μεγαλύτερες χριστιανές γυναῖκες.

Γιά τούς συζύγους καί τά παιδιά

Αὐτές, μέ τήν πείρα τους, μέ τή φρόνησί τους, μέ τό ἀσκανδάλιστο, μέ τή στοργή τους, μέ τό γυναικεῖο τους ἔνστικτο, συμβάλλουν ἀποτελεσματικά στήν κατήχησι, στήν καθοδήγησι τῶν παρθένων κοριτσιῶν καί τῶν νεαρῶν συζύγων.

Ἢ Τίτος οὔτε σύζυγος ἦταν, οὔτε σαρκικά παιδιά εἶχε. Ἢ πείρα βέβαια καί ὁ φωτισμός τοῦ Θεοῦ καθιστᾷ κι ἕναν ἄγαμο ποιμένα (πνευματικό) κατάλληλο καί γιά θέματα οἰκογενειακά. Ἀλλά στήν ἀρχή θά χρησιμοποιοῦσῃ ἔμπειρες χριστιανές ἡλικιωμένες γυναῖκες γιά θέματα, πού ἀφοροῦν σέ μιά νεαρή γυναῖκα, τόσο λεπτά, ὅπως εἶναι ὁ σύζυγος καί τά παιδιά. «Ἵνα σωφρονίζωσι τάς νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους». Νά συμβουλευόν οἱ ἔμπειρες τίς ἄπειρες, ὥστε ν' ἀγαποῦν σωστά καί τούς ἄντρες τους καί τά παιδιά τους.

● Ἀπ' τή στιγμή, πού μιά κοπέλα ἐπέλεξε τόν ἄντρα τῆς ζωῆς της καί πατέρα τῶν παιδιῶν της, ὀφείλει νά τόν ἀγαπᾷ. Νά τόν ἀγαπᾷ πάνω ἀπό ὄλες τίς ἄλλες ἀγάπες.

Τά λόγια «ἐνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τόν πατέρα αὐτοῦ καί τήν μητέρα καί προσκολληθήσεται πρὸς τήν γυναῖκα αὐτοῦ», εἶναι ἡ ἀρχαιότερη ἐν-

τολή για τις σχέσεις τῶν συζύγων (Γεν. β' 24). Σφραγίστηκε μέ τό θεϊκό κύρος τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ (Ματθ. ιθ' 5). Ἐπαναλαμβάνεται κι ἀπ' τόν ἀπόστολο Παῦλο (Ἐφεσ. ε' 31).

Αὕτη θεμελιώνει τήν οἰκογένεια. Ἡ προτεραιότητα τοῦ (ἤ τῆς) συζύγου εἶναι ἡ βάση τῆς ἰδιάζουσας ἀγάπης τοῦ ἄντρα πρὸς τή γυναῖκα καί τῆς γυναίκας πρὸς τόν ἄντρα. Μιά ἀγάπη, πού ὀφείλει νά εἶναι «ἀνευ συναγωνισμοῦ», διαγκωνισμοῦ καί διεκδικήσεων.

Ὄταν γιά τήν ἀγάπη τοῦ (ἤ τῆς) συζύγου ὁ ἴδιος ὁ Θεός ἐντέλλεται νά ὑποχωρή σέ δεύτερο πλάνο ἡ ἀγάπη στά ἱερώτερα πρόσωπα, ὅπως εἶναι ὁ πατέρας καί ἡ μητέρα, ἀντιλαμβάνεται κανεῖς πόσο ὀφείλουν ὅλοι νά συμβάλλουν στό ρίζωμα καί στή στερέωσι αὐτῆς τῆς ἀγάπης. Ἰδιαίτερα ὀφείλει νά συμβάλῃ ἡ μεγαλύτερη γυναῖκα, ἡ μητέρα, ἡ πεθερά, ἡ θεία, ἡ γιαγιά, ἡ νονά κ.λπ.

● Αὐτά τά πρόσωπα ὀφείλουν νά συμβάλλουν περισσότερο στό νᾶναι οἱ νεώτερες γυναῖκες «φιλότεκνοι».

Ν' ἀγαποῦν τά παιδιά. Ὅλα τά παιδιά. Ὅλα ὅσα ὁ Θεός ἔχει προορίσει ν' ἀναπαιτοῦν στή στοργικῆ ἀγκαλιά τῆς χριστιανικῆς οἰκογένειας.

Σήμερα παρατηρεῖται σκληρός ρατσισμός ὡς πρὸς τά παιδιά. Τά περισσότερα σπίτια ἐπιτρέπουν τήν εἴσοδο μόνο σέ ἓνα ἢ δυό, ἤ τό πολύ τρία παιδιά, ὅσα οἱ σύζυγοι ἔχουν προαποφασίσει νά γεννήσουν. Μέ τό λεγόμενο «οἰκογενειακό προγραμματισμό» τά περισσότερα ἀντρόγυνα καταφεύγουν στίς παρά φύσιν μεθόδους ἀποφυγῆς τῆς τεκνογονίας.

Ἔτσι ἡ δῆθεν ἀγάπη στά παιδιά συνυπάρχει μέ ἐγκληματικά σχέδια καί ἔργα ἐναντίον τῶν παιδιῶν. Τό ἓνα παιδί τ' ἀγκαλιάζουν, ἐνῶ τό ἄλλο τό σφάζουν μέ τήν ἔκτρωσι! Στό ἓνα παρέχουν κατά ὑπερβολικό τρόπο ὅλα τά «ἀγαθά», ἐνῶ καί στό ἄλλο ἀπαγορεύουν τήν εἴσοδο!

Τά 99% τῶν ἀντρογύνων στήν Ἑλλά-

δα, τήν Ὀρθόδοξη Χριστιανική (!) Ἑλλάδα δέν εἶναι φιλότεκνα.

- Εἶναι φίλαντα.
- Εἶναι φιλάργυρα.
- Εἶναι φιλήδονα.
- Φιλότεκνα δέν εἶναι.

● Ἡ εὐθύνη γιά τή μὴ φιλοτεκνία στά σπίτια βαρύνει καί τίς «πρεσβύτεδες», τίς γυναῖκες (χριστιανές!) τῆς μεγαλύτερης ἡλικίας.

Υπάρχουν γιαγιάδες, θειάδες, γειτόνισσες, γνωστές, πού ὄχι μόνο δέν συνιστοῦν στίς νεώτερες νά τεκνοποιοῦν, ν' ἀγαποῦν τά παιδιά, ὄχι μόνο δέν χαίρονται βλέποντας νέες γυναῖκες νά κυφοροῦν, ἀλλά κυριολεκτικά... δαιμονίζονται! Μέ κάθε τρόπο προσπαθοῦν νά μεταπείσουν τή νεαρή μητέρα νά «ρίξῃ τό παιδί!» Μερικές μάλιστα προτιθενται νά κάνουν αὐτές τά... ἔξοδα γιά τό φόνο τοῦ ἐμβρύου, ἢ νά συνοδεύσουν τήν κυφοροῦσα στό σφαγεῖο τῶν ἐκτρώσεων!

Νά γιατί ἡ προσταγῆ τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἔχει περισσότερη βαρύτητα στίς μέρες μας.

—Κυρία μου, σὺ πού λές ὅτι πηγαίνει στήν ἐκκλησία κι ἔχεις σχέσι μέ παπᾶδες καί φιλόπτωχα, καί πρώτη δηλώνεις συμμετοχή στήν προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ τῆς ἐνορίας σου, σταμάτα ἐπὶ τέλους νά προπαγανδίζεις ἐναντίον τῆς παιδοποιίας! Νομίζεις, πὼς ἡ δική σου ἢ ζωὴ, ὅπου στά νιάτα σου ἔπνιξες τή μητρότητα, αὕτη εἶναι τό «μοντέλο» καί γιά τίς νέες κοπέλες; Μετανόησε ἐπὶ τέλους! Καί δείξε ἔμπρακτα τή μετάνοιά σου γιά τό ἀπάνθρωπο παρελθόν σου!

● Ἡ ἔμπρακτῆ ἀγάπη τῆς σεβάσμιας γυναίκας πρὸς μιὰ νεώτερη, γιά νά γίνῃ «φιλότεκνος», συνίσταται:

□ Στό νά ἐνισχύῃ τόν πόθο τῆς παιδοποιίας, σέ μιὰ ἐποχὴ μάλιστα, πού προβάλλεται ὡς ἀσήκωτο τό βάρος τῆς πολυτεκνίας.

□ Στό νά συμπαρίσταται ποικιλοτρόπως σέ νεαρές μητέρες, πού ἔχουν πολλά παιδιά.

□ Στό νά σπεύδουν σέ βοήθεια παι-

διών, πού πεινᾶνε καὶ ὑποφέρουν, σ' ὄποιο σημεῖο τῆς γῆς κι ἂν βρίσκωνται. Δέν μπορεί π.χ. «εὐσεβής» κυρία νά σπαταλᾷ μεγάλο χρηματικό ποσό γιά προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ στοὺς «ἀγίους τόπους», ἐνῶ θά μπορούσε μ' αὐτό τό ποσό νά συντρέξῃ στίς ἀνάγκες τῶν παιδιῶν τῶν τριτοκοσμικῶν χωρῶν!

Ἀρχόντισσες στό σπίτι

Δέν εἶναι τυχαῖο, ὅτι ὁ ἄπ. Παῦλος ἐμμένει στήν πνευματικὴ χειραγώγησι τῶν κοριτσιῶν, τῶν νεανίδων, τῶν νεαρῶν μητέρων, ἀπό μεγαλύτερες, καταρτισμένες καὶ ἐνάρετες.

• Ἡ λεγόμενη τρίτη ἡλικία δέν εἶναι μόνο γιά νά τήν φροντίζουν οἱ νεώτεροι. Μπορεῖ νά παίξῃ σπουδαῖο ρόλο στήν ἐκκλησιαστικὴ διακονία. Εἶναι τρόπον τινά μιὰ «γεροντεία», πού συμβουλευεὶ καὶ νουθετεῖ, πού προσφέρει ἀπ' τήν πείρα τῆς πρακτικῆς ἀλήθειες καὶ ἀρχές γιά μιὰ χριστιανικὴ πορεία.

Γι' αὐτό προτρέπει τίς σεβάσμιες γυναῖκες ὁ Παῦλος: Νά νουθετῆτε τίς νεώτερες, ὥστε νά «εἶναι σώφρονες, ἀγνές, οἰκουροί, ἀγαθές, ὥστε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ νά μὴ βλασφημῆται» (Τίτ. β' 4).

• Φύλακες τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ἀγνότητος τῶν νεωτέρων. Οἱ μητέρες προφυλάσσουν τήν παρθενία τῶν κοριτσιῶν, ὅταν ἐγκαιρὰ τοὺς μιλᾶνε γιά τοὺς κινδύνους τῆς φθορᾶς καὶ διαφθορᾶς, ὅταν ἐμπνέουν σεβασμὸ στήν ἱερότητα τοῦ σώματος, ὅταν συνιστοῦν σεμνὴ ἐμφάνισι καὶ προσεκτικὸ ντύσιμο.

• Νά εἶναι «οἰκουροί». Ἀφωσιωμένες στό σπίτι, στήν οἰκογένεια, στά παιδιά. Αὐτό δέν σημαίνει, ὅτι μιὰ νέα χριστιανὴ γυναῖκα δέν μπορεί νά ἐργαστῆ καὶ ἔξω ἀπ' τό σπίτι τῆς. Ὑπάρχουν ἐπαγγέλματα, πού προσιδιάζουν στή γυναῖκα. Προσοχὴ ὅμως στά δύο ἄκρα.

□ Τό ἕνα: Ἡ γυναῖκα εἶναι μόνο γιά τό σπίτι!

□ Τό ἄλλο: Ἡ γυναῖκα μονίμως ἔξω ἀπ' τό σπίτι!

Ἡ χριστιανὴ γυναῖκα δίνει προτεραι-

ότητα στό σπίτι. Στό νοικοκυριό, στήν οἰκογένεια, στήν ἀγάπη πρὸς τὰ παιδιά καὶ τόν ἄντρα τῆς. Κι ἂν οἱ συνθήκες τό ἐπιτρέπουν ἄς συνδυάζῃ ἐπαγγελματικὴ ἐνασχόλησι καὶ οἰκογενειακὴ φροντίδα.

Καὶ ὡς «οἰκουρός» ὅμως ἢ γυναῖκα, πάλι χρειάζεται προσοχή. Στήν ἐνασχόλησι μὲ τό σπίτι πάλι ὑπάρχουν τὰ δύο ἄκρα:

□ Τό ἕνα, ν' ἀμελῆ καὶ τὰ στοιχειώδη τοῦ νοικοκυριοῦ, τοῦ μαγειρέματος, τῆς καθαριότητος, τῆς εὐπρέπειας, καὶ μάλιστα μὲ τὴ δικαιολογία, ὅτι... δέν πρέπει ἕνας χριστιανὸς νά πολυδίνη σημασία σέ ἐξωτερικὰ καὶ παροδικὰ πράγματα!

□ Τό ἄλλο ἄκρο, νά θεοποιῆ τήν καθαριότητα καὶ τό στολισμὸ τοῦ σπιτιοῦ, μέχρι σημείου νά γίνεται «πτῶμα» ἀπ' τήν κούρασι καὶ νά παραβλέπῃ τὰ οὐσιωδέστερα: τήν προσευχή, τὴ μελέτη τῆς Ἀγίας Γραφῆς, τὴν ἀγωγή τῶν παιδιῶν, τὴ συζήτησι μὲ τόν ἄντρα τῆς!

Ἴσχύει καὶ γιά μιὰ σωστὴ νοικοκυρά, «οἰκουρό» τό «Καὶ ταῦτα ἔδει ποιῆσθαι, κάκεινα μὴ ἀφιέναι» (Ματθ. κγ' 23).

• Δέν εἶναι προσκόλλησις στά βιοτικὰ τό νᾶναι ἢ σύζυγος καλὴ νοικοκυρά. Φανερώνει πιστότητα στό ρόλο τῆς καὶ ἀγάπη στό οἰκογενειακὸ περιβάλλον, πού ὀφείλει νᾶναι θερμὴ ἀγκαλιά, ζεστὴ φωλιά, πόλος ἔλξεως γιά ὅλα τὰ μέλη.

Γυναῖκα, πούναι ἀφιερωμένη στό σπίτι τῆς, δέν ἔχει τό νοῦ τῆς σέ κοσμικὲς διασκεδάσεις. Ἡ ὁμορφιά τοῦ νοικοκυριοῦ εἶναι προϋπόθεσις γιά τὴν παρουσία τοῦ ἀληθινοῦ νοικοκύρη, τοῦ Χριστοῦ, καὶ γιά μιὰ χαρούμενη ἀτμόσφαιρα..

Ἀρχιμ. Δανιὴλ Γ. Ἀεράκης

Τροφή τοῦ Τροφέα τῆς κτίσεως!

Τίς εἶδε, τίς ἤκουσε Μητέρα τίκτουσαν τόν ἑαυτῆς Δημιουργόν; Ἀπειράνδρως θηλάζουσαν τόν διδόντα τροφήν πάση σαρκί; Ὡ τοῦ θαύματος! Θρόνος Χερουβικός ἐδείχθη ἢ γαστήρ σου, Θεοτόκε Κεχαριτωμένη· πρέσβευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

(δοξαστικὸ ὄρθρου Τρίτης β' ἡχου)

Θεολογικά θέματα

Γλώσσα τῆς λατρείας ἢ λατρεία τῆς γλώσσα;

Τά θεολογικά ἐπιχειρήματα, ὅταν ἐκτίθενται μέ σοβαρότητα καί ἀποσκοποῦν στήν οἰκοδομή τῆς Ἐκκλησίας, συνεισφέρουν στήν ἐπίλυσι ποιμαντικῶν προβλημάτων, πού σέ κάθε ἐποχή ἐμφανίζονται. Αὐτό ἄλλωστε τονίζεται καί στό ἀνακοινωθέν τῆς Δ. Ἰ. Συνόδου, σχετικά μέ τή γλώσσα τῆς θείας λατρείας.

Ἦδη ἕξι καθηγητές τῶν δυό ἐν Ἑλλάδι Θεολογικῶν Σχολῶν καί ἀρκετοί ἐπίσκοποι ἔχουν δημοσιοποιήσει τίς ἀπόψεις τους. Ἄλλες εἶναι ὑπέρ τῆς μεταγλωττίσεως δυσκόλων λειτουργικῶν κειμένων, ἄλλοι κατά. Ὅλοι ὅμως γράφουν μέ σεμνότητα καί θεολογικά ἐπιχειρήματα. Παρακάτω δημοσιεύουμε μερικές περιχοπές ἀπό κείμενο τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Νικολάου Ε. Μπιτζιλέκη.

Τί ἔχει ἄραγε περισσότερη σημασία, τό νόημα πού μεταδίδουν τά κείμενα ἢ τά κείμενα καθαρτά, ἀνεξάρτητα ἀπό τό ἄν καί τί μᾶς λένε;

Ἄν ἰσχύει τό δεύτερο, τότε δέν μπορεῖ παρά νά σφάλλουν καί ὅσοι ξένοι μετέφρασαν τά κείμενα στή γλώσσα τους καί τά ἐνέταξαν στή λατρευτική τους ζωή, ἀπαρνούμενοι ἔτσι τήν πρωτότυπη γλώσσα συγγραφέως τῶν κειμένων.

Ἐβήλωσαν ἄραγε τά κείμενα μεταφράζοντάς τα στή γλώσσα, πού τούς εἶναι κατανοητή; Προφανῶς ὄχι! Τό ἐπιχείρημα ἄλλωστε, ὅτι οἱ ξένοι κάνουν μετάφραση, ἐνῶ ἐμεῖς “μεταγλώττιση”, μόνο γλωσσολόγους μπορεῖ νά ἐνδιαφέρει.

Ἀντίθετα, ὅποιος ἐκπέμπει μέσῳ ἐνός κειμένου, ἀπευθύνεται σέ κάποιον τό μόνο, πού τόν ἐνδιαφέρει, εἶναι ἄν ὁ δέκτης εἶναι σέ θέση νά τό κατανοήσει.

Ὅταν, λοιπόν, ἡ πραγματική ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας στόν σύγχρονο κόσμο ἔγκειται στήν εἰρηνική καί ἐν ἀγάπῃ διάδοση τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος στόν ἄνθρωπο κάθε ἐποχῆς, δέν μπορεῖ τοῦτο νά γίνεται μέ τήν ἀκατανόητη γλώσσα κάποιας ἄλλης, πολύ μακρυνῆς, ἐποχῆς, ἀδιαφορώντας γιά τήν τόσο αὐτονόητη ἀνάγκη τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου νά συνεννοηθεῖ, ἐπικοινωνήσῃ καί προσευχή-

θεῖ ὡς ἐκκλησιαστικό σῶμα στή φυσική, μητρική του γλώσσα.

... Ἡ ἀναφορά σέ μιά εἰδική λατρευτική γλώσσα προδίδει μιά ἐκκλησιαστική καί ἐκκλησιολογική σύγχυση, πού μαρτυρεῖται πρὸς δυό κατευθύνσεις, καί δῆ μέ τόν πλέον ἀδιαμφισβήτητο τρόπο: Τά μέσα (γλώσσα καί θεσμός) αὐτονομοῦνται, ὑποστασιοποιοῦνται καί καταλήγουν νά θεωροῦνται αὐτοσκοποί, λειτουργώντας τελικά σέ βάρος τοῦ ἴδιου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μηνύματος καί γεγονότος καί διαψεύδοντας τραγικά αὐτόν πού εἶπε: «Τό σάββατον διὰ τόν ἄνθρωπον, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τό σάββατον» (Μάρκ. β' 27).

Ἄστοχο εἶναι καί τό ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ ἐπικοινωνία μας μέ τόν Θεό εἶναι ἕξω ἀπό γλωσσικά σχήματα καί τύπους.

Γιατί, ἀφ' ἐνός παραβλέπει τή σημασία τῆς κοινῆς λατρείας ὡς συμμετοχῆς ὄλων μας σέ μιά σχέση μεταξύ μας καί μέ τόν Θεό, καί ἀφ' ἑτέρου γιατί ἀδιαφορεῖ γιά τίς ἀτομικές ἀνάγκες τοῦ καθενός σ' αὐτή του τή συμμετοχή, δηλαδή γιά τό πνευματικό ἢ μορφωτικό του ἐπίπεδο.

Πρίν μιλήσουμε ἄλλωστε γιά βιωματικές ἐμπειρίες καί προσωπικές πνευματικές ἀναβάσεις, ὅπου ἡ γλώσσα καί ἡ λογική ξεπερνιέται, δέν μποροῦμε νά παραβλέψουμε τά προηγούμε-

Χρυσόστομος γιά τή φιλαργυρία

Ἀχόρταγη

«Ὁ περί χρήματα μαινόμενος, οὐδέποτε οἶδε τήν ἐπιθυμίαν ἐμπλήσαι· μηδέποτε δέ ἐμπιπλάμενος, ὅσα ἄν κενώσης, οὐκ εἶσεταί σοι χάριν».

Ε.Γ.Ε. 23,590

Μετὰφρασις:

“Ὅποιος ἔχει μανία χρημάτων, δέν ξεδιψάει ποτέ ἀπ’ αὐτή τήν ἐπιθυμία. Ἔτσι, μή χορταίνοντάς, ὅσα κι ἄν τοῦ δώσης, δέν θά σοῦ χρωσταί εὐγνωμοσύνη.

Αἰτία πολλῶν κακῶν

«Τί κακόν οὐ διά τὰ χρήματα; Οὐχί πλεονεξία; Οὐχ ἄρπαγαί; Οὐκ ὀλοφυρμοί; Οὐκ ἔχθραι; Οὐ μάχαι; Οὐ φιλονικία; Οὐ μέχρι τῶν νεκρῶν τὰς χεῖρας ἐξέτειναν; Οὐχί καί μέχρι πατέρων καί ἀδελφῶν; Τά δικαστήρια οὐ τούτων ἔνεκεν;».

Ε.Γ.Ε. 23,434-436

Μετὰφρασις:

Γιοῖο κακό δέν προέρχεται ἀπ’ τή μανία τῶν χρημάτων; Ἀπ’ αὐτήν γεννιῶνται: Καί οἱ πλεονεξίες, καί οἱ κλεψίες, καί τὰ δράματα, καί οἱ τσακωμοί, καί οἱ φιλονικίες. Ἀκόμα καί νεκρούς κλέβουν. Ἀκόμα καί στ’ ἀδέλφια καί στούς γονεῖς ἀπλώνουν ἄρπακτικά τὰ χέρια. Δέν σέβονται τούς νόμους τῆς φύσεως. Καταπατοῦν τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ. Ὅλα γενικά τὰ κάνουν ἄνω-κάτω μανιασμένοι ἀπ’ τὸ πάθος τῆς φιλοχρηματίας. Μήπως τὰ δικαστήρια γι’ αὐτό δέν λειτουργοῦν;

Καλύτερα μέ δαιμονισμένους, παρά μέ φιλάργυρο!

«Μᾶλλον κατεδεξάμην μετὰ μυρίων δαιμονῶντων οἰκεῖν, ἢ μετὰ ἐνός ταύτην νοσοῦντος τήν νόσον».

Ε.Γ.Ε. 10,270

Μετὰφρασις:

Θά δεχόμουν νά κατοικήσω μέ μύριους δαιμονισμένους, παρά μέ ἄνθρωπο, πού πάσχει ἀπ’ τήν ἀρρώστια τῆς φιλαργυρίας.

να κατώτερα στάδια ἐπικοινωνίας, πού ἢ γλώσσα καί ἢ λογική διαμορφώνει.

Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι μουσεῖο, μέ κύριο στόχο τή διατήρηση τῆς παράδοσης, ἀλλά φορέας νοήματος ζωῆς.

Ἄν ἡ Ἐκκλησία θέλει νά μεταδώσει συγκεκριμένο μήνυμα καί ἄν ἡ θεία λατρεία οφείλει καί στή μυστηριακή της διάσταση νά μεταδίδει αὐτό τό μήνυμα, δέν μπορεῖ νά μᾶς ἀφήνει ἀδιάφορους τό ἄν καί σέ ποιό βαθμό αὐτό τό μή-

νυμα γίνεται κατανοητό ἀπό τά μέλη της.

Δέν μπορεῖ νά μᾶς ἀφήνει ἀδιάφορους τό ποιός μπορεῖ νά καταλάβει τι. Καί δέν μπορεῖ νά μᾶς ἀφήνει ἀδιάφορους τό ὅτι ὁ ἐκκλησιαστικός λόγος οφείλει νά ἀπευθύνεται καί στόν μή λόγιο καί “ἀπαίδευτο”, καθώς καί στόν καθένα πού χωρίς προηγούμενη ἐκκλησιαστική ἐμπειρία χτυπᾷ τήν πόρτα μας.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Λαχτάρα Θείας Κοινωνίας

Τροφή για τού χριστιανούς τῆς πρώτης Ἐκκλησίας τὰ ὑλικά ἀγαθά, πού τὰ ἀπολάμβαναν μέ βάσι τήν κοινοκτημοσύνη καί «ἐν εὐχαριστίᾳ» (Α΄ Τιμ. δ΄ 3). Τροφή ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, πού στή λατρευτική σύναξι προσφερόταν ἀφθονος καί εὐπεπτος. Τροφή ἡ **θεία Κοινωνία**, ἡ κατ' ἐξοχήν τροφή. Ἡ θεία Εὐχαριστία ἦταν τό κέντρο τῆς θείας Λειτουργίας. Στό τετράπτυχο τῆς λαχτάρας γιά τή λατρευτική σύναξι ἀναφέρεται καί ἡ «**κλάσις τοῦ ἄρτου**» (Πράξ. β΄ 42).

● Ἡ μετοχή στή **θεία Εὐχαριστία** ἦταν ὁ ἅγιος πόθος τῶν χριστιανῶν. Τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἡ **καθημερινή** βρωσις καί ἡ καθημερινή πόσις τῶν πιστῶν. Εἶχαν τήν πεποίθησι, ὅτι ζωή χωρίς καθημερινή μετάγγισι τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀναμιμνή. Ἀγώνας χωρίς καθημερινή ἐνίσχυσι ἀπό τό Σῶμα τοῦ Κυρίου εἶναι καταδικασμένος σέ ἀποτυχία. Στ' αὐτιά τους ἀντηχοῦσαν τὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ: «Ὁ τρώγων μου τήν σάρκα καί πίνων μου τό αἷμα ἔχει ζωήν αἰώνιον καί ἐγώ ἀναστήσω αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ» (Ἰωάν. στ΄ 54).

● Δέν ὑπῆρχε γιά τούς πρώτους χριστιανούς τό πρόβλημα, κάθε πότε νά κοινωνοῦν. **Κοινωνοῦσαν τακτικά**. Σέ κάθε λατρευτική σύναξι. Ἐφ' ὅσον βέβαια ἦσαν κατάλληλα προετοιμασμένοι, μέ τή μετάνοια, μέ τήν προσευχή, μέ τή βαθεῖα πίστι, ὅτι παίρουν Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ, μέ τήν ἀγάπη σ' ὅλους τούς ἀνθρώπους, μέ τόν ἀνάλογο φόβο καί καί μέ τό ἱερό δέος. Καμμιὰ ἐξοικείωσις μέ τό μυστήριο. Καμμιὰ ἕξις σέ βάρος τοῦ θαυμασμοῦ καί τοῦ μεγαλείου. Πάντοτε μέ λαχτάρα, μέ πνευματικό πόθο, μέ πραγματική δίψα.

● Ὅταν διαφάνηκε ὁ κίνδυνος τῆς ἐκτροπῆς, καί ἄρχισαν νά προσέρχωνται ὄχι μέ σωστή προετοιμασία στό Μυστήριο, τότε ὁ ἀπόστολος Παῦλος στάθηκε φρουρός ἀκοίμητος τοῦ θυσιαστηρίου. Σημείωσε: «*Ὅς ἂν ἐσθίῃ τόν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνη τό ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καί αἵματος τοῦ Κυρίου. Δοκιμαζέτω δέ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καί οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καί ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω· ὁ γάρ ἐσθίων καί πίνων ἀναξίως κῶμα ἐαυτῷ ἐσθίει καί πίνει, μή διακρίνων τό σῶμα τοῦ Κυρίου. Διά τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοί ἀσθενεῖς καί ἄρρωστοι καί κοιμῶνται ἱκανοί*» (Α΄ Κορ. ια΄ 27-30).

Ἦταν συγκινητικό τό φαινόμενο:

- Πρῶτος ὁ ἐπίσκοπος.
- Ὑστερα οἱ πρεσβύτεροι.
- Στή συνέχεια οἱ διάκονοι, οἱ ἀναγνώστες.
- Καί τέλος ὁλος ὁ λαός. Ναί, ὁλος ὁ λαός, ἐκτός ἀπό ὅσους εἶχαν κωλύματα.

Ἐνωμένοι μέ τόν Χριστό καί μεταξύ τους· σύσσωμοι καί σύναμοι. **Κοινωνία ἀγάπης**, ἀφοῦ μεταλάμβαναν τή θ. Κοινωνία. Ἐκκλησία ζωντανή. Δύναμις ἀκατάλυτη.

Πῶς οἱ μάρτυρες εἶχαν τέτοια ἀντοχή στά φοικτά βασανιστήρια; Ἦσαν ἐφοδιασμένοι μέ δύναμι ὑπεροκόσμη. Ἦταν ἡ θεία Κοινωνία. Πηγὴ ἀνεφοδιασμοῦ γιά τούς πιστούς ἡ ἅγια Τράπεζα. Μαρτυροπλάστρα τροφή ἡ θεία Κοινωνία.

Παραθέτουμε δυό κείμενα, ὅπου φαίνεται, πῶς οἱ ἅγιοι χριστιανοί ζοῦσαν τὰ τέσσερα στοιχεῖα: τήν κοινωνία, τήν προσευχή, τό κήρυγμα καί τή θεία Εὐχαριστία.

● Τό πρῶτο εἶναι τοῦ **ἁγίου Ἰουστίνου**, φιλοσόφου καί μάρτυρος· κείμενο τῶν μεταποστολικῶν χρόνων (β΄ αἰῶνος): «*Τῇ τοῦ ἡλίου λεγομένη ἡμέρᾳ πάντων*

κατά πόλεις ἢ ἀγρούς μενόντων ἐπὶ τό αὐτό συνέλευσις γίνεται, καί τὰ ἀπομνημονεύματα τῶν ἀποστόλων ἢ τὰ συγγράμματα τῶν προφητῶν ἀναγινώσκειται μέχρις ἐγχωρεῖ. Εἶτα πανσαμένον τοῦ ἀναγινώσκοντος, ὁ προεστώς διὰ λόγου τήν νουθεσίαν καί πρόκλησιν τῆς τῶν καλῶν τούτων μνήσεως ποιεῖται. Ἔπειτα ἀνιστάμεθα κοινῇ πάντες καί εὐχάς πέμπομεν· καί, ὡς προέφημεν, πανσαμένων ἡμῶν τῆς εὐχῆς, ἄρτος προσφέρεται καί οἶνος καί ὕδωρ καί ὁ προεστώς εὐχάς ὁμοίως καί εὐχαριστήσας, ὅση δύναμις αὐτῷ, ἀναπέμπει. Καί ὁ λαός ἐπευφημεῖ λέγων τό Ἄμην, καί ἡ διάδοσις καί ἡ μετάληψις ἀπό τῶν εὐχαριστηθέντων ἐκάστω γίνεται. Καί τοῖς οὐ παροῦσι διὰ τῶν διακόνων πέμπεται» (Ἰουστίνου Ἀπολογία, Α', 67, 3-5).

Μετὰ φρασις: Τήν Κυριακή μέρα (λέγεται καί ἡμέρα τοῦ Ἡλίου) συνάγονται ὅλοι ἀπ' τοὺς ἀγρούς καί τίς πόλεις καί διαβάξουν τὰ κείμενα τῶν ἀποστόλων ἢ τῶν προφητῶν, ὅσο μποροῦν. Ὑστερα σταματᾷ ὁ ἀναγνώστης. Ὁ λειτουργός, πού προΐσταται, νουθετεῖ μέ τό κήρυγμα καί καλεῖ ὅλους νά μιμηθοῦν τὰ καλά ἔργα. Στή συνέχεια σηκωνόμαστε ὀρθιοι καί ἀναπέμπουμε προσευχές. Καί, ὅπως προείπαμε, μετά τίς εὐχές, προσφέρεται ψωμί, κρασί καί νερό. Καί ὁ προΐστάμενος τῆς συνάξεως, μ' ὅλη τή δύναμι τῆς ψυχῆς του, ἀναπέμπει εὐχές καί εὐχαριστίες. Κι ὅλος ὁ λαός προσέχει καί ἐπιβεβαιώνει τὰ λεγόμενα μέ τό Ἄμην. Ἀκολουθῶς σέ κάθε πιστό γίνεται ἡ μετάδοσις καί ἡ μετάληψις τῆς θείας Εὐχαριστίας. Καί σ' ὅσους εἶναι ἀπόντες (ιδίως στίς φυλακές ὡς ὁμολογητές) μεταφέρεται ἡ θεία Κοινωνία διὰ τῶν διακόνων.

● Τό δεύτερο κείμενο εἶναι τοῦ ἀειμνήστου **Κωνσταντίνου Καλλινίκου**, σπουδαίας ἱερατικῆς μορφῆς τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Παρουσιάζει σκηνές ἀπό τίς κατακόμβες. Μιά ἀμπελος! Ἐνα διψασμένο ἐλάφι! Μιά λατινική ἐπιγραφή: «Ἀγάπη, κέρασόν μοι οἶνον»! Ἐνα ψάρι. Μερικά ψωμιά. Ἐνα ποτήριο μέ τήν προτροπή: «Πίε καί ζήσεις ἐν ἀγαθοῖς».

Παρατηρεῖ ὁ μακαριστός λόγιος πρεσβύτερος: «Οὐδέποτε ἡ κοινωνία ζώντων καί τεθνεώτων ἢ στρατευομένης καί θριαμβευούσης Ἐκκλησίας ἐξεδηλώθη ἰσχυρότερον ἢ ἐν τοῖς ἐκτετατοῖς τόποις. Οὐδέποτε πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ἀνεπέμφθησαν προσευχαί θεομότεραι. Οὐδέποτε ἀπεδείχθη ψηλαφότερον ὁ σκοπός τῆς νέας θρησκείας ὡς νεκρώσεως τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου καί ριζικῆς ἀναγεννήσεως ἐν Χριστῷ. Ἀλλά καί οὐδέποτε παρεστάθη ζωηρότερον ἢ ἀντίθεσις μεταξύ Χριστοῦ καί Σατάν, Εὐαγγελίου καί κόσμου.

Ἄνωθεν ἡ κραυγαλιώσα καί ὀργιάζουσα Ρώμη μέ τās ἀγέλας τῶν ψευδοθεῶν, τοὺς ἀποθεομένους Καίσαρας καί τήν ἠθικὴν τῆς σῆψιν, τήν πανταχόθεν ἀφορητῶς ἀναδιδουμένην. Κάτωθεν ἡ παρθενικὴ καί προσευχομένη Ρώμη μέ τήν ἐκ τῶν μαρτυρικῶν ὁστέων καί αἱμάτων ἀναβλύζουσαν νέαν ἠθικὴν ζωὴν.

Ἐν τῷ ὑπαίθρῳ «Βαβυλῶν ἡ μεγάλη, ἡ μεθυσμένη», κατὰ τήν Ἀποκάλυψιν, «ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καί τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς». Ἐν τοῖς ζοφεροῖς καταχθονίοις ὁ σπόρος τοῦ εὐλογημένου σίτου ἐγκυμονοῦμενος, μέχρις οὐ ὑπὲρ τήν γῆν ἐξαντείλη καί συμπτύξη τās ἀκάνθας».

● Ἡ Ἐκκλησία βγήκε ἀπ' τίς κατακόμβες Θεόλουστη. Καί τώρα σάν νά θάφτηκε στά μέγαρα καί στοὺς μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς. Ἡ λατρεύουσα Ἐκκλησία οὔτε **μουσεῖο** εἶναι οὔτε **κοσμικὸ σαλόνι**. Εἶναι ψυχές δεμένες μέ τόν ἱερό δεσμό τῆς ζωντανῆς λατρείας. Εἶναι σῶμα πιστῶν, πού τρέφεται διαρκῶς μέ τή **θεία Κοινωνία**.

Γνωριμία με τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β' ΕΠΙΣΤΟΛΗ Συγγνώμη τῆς Ἐκκλησίας Β' Κορ. β' 9-11

Σύμφωνος (στ. 9)

Σκφράζει τή γνώμη του ὁ Παῦλος, ἀφοῦ διαπίστωσε τήν ἀλλαγὴ τῶν Κορινθίων. Ἐνῶ δέ εἶναι δική του ἡ γνώμη, ὅτι, δηλαδή, πρέπει νά δείξουν συγχωρητικὴ ἀγάπη στὸν εἰλικρινῶς μετανοήσαντα πρώην ἁμαρτωλό, ὅπως ἔδειξε ὁ Χριστός σέ τόσους πρώην ἁμαρτωλούς, μιλάει σάν νά ἐπικυρώνη τήν ψῆφο τῶν χριστιανῶν: «Εἰς τοῦτο καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. Ὡ δέ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγώ. Καὶ γάρ ἐγώ εἶ τι κεκάρισμαι ᾧ κεκάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ» (στ. 9-10). Ἐπίδοσις σπὴν ἀπλοελληνικὴ: «Γι' αὐτὸ καὶ σᾶς ἔγραψα, γιὰ νά δῶ τὴν πρόδοί σας, ἂν εἴστε ὑπάκουοι σέ ὅλα. Σ' ἐκείνον, δέ, πού σεῖς συγχωρεῖτε κάτι, κι ἐγώ συγχωρῶ. Ἄλλωστε ἐγώ, ἂν ἔχω συγχωρήσει κάτι σ' ὅποιον ἔχω συγχωρήσει, τό ἔκανα γιὰ σᾶς ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ».

● Ἡ ὑπακοή τῶν πιστῶν δέν γίνεται κατ' ἐπιλογὴν. Εἶναι ὑπακοή σέ ὅλα. Τό νά ὑπακούσουν σπὴν τιμωρία δημοσίως ἐκτραπέντος εἶναι κάπως εὐκόλο. Μπορεῖ νά ἔρχεται συνεπικουρος καὶ ἡ ζήλεια. Τό νά ὑπακούσουν ὅμως σπὴν κοινωνικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ ἐπανεπίταξι σιγματισμένου προσώπου, αὐτό εἶναι τό δύσκολο.

Σάν διαπίστωσε ὁ Παῦλος, ὅτι ἔχουν προοδεύσει οἱ χριστιανοὶ τῆς Κορίνθου καὶ θέλουν νά ὑπακούουν σέ ὅλα, τότε τοὺς συνιστᾷ τὴν ἐπανεπίταξι τοῦ πρώην αἰμομικτοῦ. «Εἰς τοῦτο γάρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε» (στ. 9). Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Μὴ μόνον ἐν τῷ ἀποιέμενιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ συνάπτειν... Ἐκεῖνο μὲν ἔδοξεν ἂν καὶ φθόνου εἶναι καὶ βασκανίας.

Τοῦτο δέ δείκνυσιν καθαρὰν μάλιστα τὴν ὑπακοὴν, καὶ εἰ πρὸς φιλανθρωπίαν ἐστὲ ἐπιτίθειοι» (Ε.Π.Ε. 19,136-138). Μετάφρασις: Εἴστε ὑπάκουοι ὄχι μόνο στό ν' ἀπομακρύνετε κάποιον ἀπό κοντά σας, ἀλλὰ καὶ στό νά τόν φέρνετε πάλι κοντά σας... Τό πρῶτο βέβαια θά μπορούσε νά λογισθῆ καὶ ὡς φθόνος καὶ ζήλεια. Τό δεύτερο ὅμως φανερώνει πάρα πολύ καθαρὰ τὴν ὑπακοή καὶ τό ὅτι εἴστε κατάλληλοι γιὰ φιλανθρωπία.

● Ἐνῶ εἶναι πρῶτος ὁ Παῦλος, παραχωρεῖ τρόπον τινά τὰ πρεσβεῖα στοὺς χριστιανούς.

Συγχωρεῖτε σεῖς; Κι ἐγώ συγχωρῶ!

Ἦχι ὅτι δέν θά συγχωροῦσε, ἂν δέν συμφωνοῦσαν οἱ μαθητὲς του. Ὁ Παῦλος ἄλλωστε πρότυπο δέν εἶχε τοὺς μαθητὲς του, ἀλλὰ τό Διδάσκαλό του, τόν Κύριο.

Συγγνώμη ἐν Χριστῷ (στ. 9-10)

Τούς γράφει, ὅτι ἐγκρίνει τὴν ψῆφο τους, καὶ γιὰ νά τοὺς ἐπαινέση, ἀλλὰ καὶ γιὰ νά δείξῃ τὴν ταπείνωσί του. «Ὡ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγώ. Καὶ γάρ ἐγώ εἶ τι κεκάρισμαι ᾧ κεκάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ» (στ. 10). Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Τά δευτερεῖα ἑαυτῷ δίδωσιν, ἐκείνους μὲν ἄρχοντας, ἑαυτὸν δέ ἐπόμενον δεικνύς. Οὔτε τό πᾶν αὐτοῖς ἐπιτρέπει, ἵνα μὴ κύριοι γενόμενοι προδῶσι τὸν ἡμαρτηκότα ἀκαίρως αὐτῷ χαριζόμενοι» (Ε.Π.Ε. 19,138-140). Μετάφρασις: Στόν ἑαυτό του δίνει τὰ δευτερεῖα, παρουσιάζοντας ἐκείνους ἄρχοντες, ἐνῶ τόν ἑαυτό του ἀκόλουθο. Οὔτε ὅμως παραχωρεῖ στοὺς χριστιανούς τό πᾶν, γιὰ νά μὴ προδώσουν ὡς ἐξουσιαστές τὸν ἁμαρτήσαντα, συγχωρώντας τὸν σέ ἀκατάλληλη στιγμή.

● Ἡ συγγνώμη, πού παρέχεται καί στόν πρῶν αἰμομίκτη, παρέχεται ὄχι ἐπί τῆ βάσει κάποιου ἀνθρωπίνου νόμου ἢ θεσμικῆς δικαιοσύνης. Παρέχεται μέ βάσι τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, πού σταυρώθηκε γιά ὄλους τούς ἀμαρτωλούς. Παρέχεται *«δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ»* (στ. 10).

● Ἡ συγγνώμη δίδεται ἀπό τὴν Ἐκκλησία, γιὰ νά βλέπουν οἱ πιστοὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ.

Δίδεται ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ. Δίδεται ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Δίδεται γιὰ τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ.

Νά πῶς ἐξηγεῖ τὸ *«ἐν προσώπῳ Χριστοῦ»* ὁ ἱερός Χρυσόστομος: *«Ἦ εἰς δόξαν Χριστοῦ, ἢ ὡς τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦτο κελεύοντος, ὃ μάλιστα αὐτοὺς ἐπειθε. Καὶ γὰρ ἐδεδοίκεσαν λοιπὸν μὴ χαρίσασθαι πράγμα εἰς δόξαν αὐτοῦ διαβαίνον, καὶ αὐτῷ δοκοῦν»* (Ε.Π.Ε. 19,140-142). Μετάφρασις: Τί σημαίνει «ἐν προσώπῳ Χριστοῦ»; Ἦ πρὸς δόξα τοῦ Χριστοῦ. Ἦ καὶ αὐτὸ προστάσσει ὁ Χριστός, πράγμα πού κατ' ἐξοχὴν τούς ἐπειθε. Καθ' ὅσον θά φοβοῦνταν πλέον νά μὴ συγχωρήσουν κάτι, πού συντελοῦσε σπὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἦταν ἀρεστό σ' Αὐτόν.

Προσοχὴ σέ σατανικὲς πανουργίες (στ. 11)

Ἡ συγγνώμη παρέχεται δωρεάν ἀπὸ τὸ Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ τὴ δωρεὰ κυνηγᾷ περισσότερο ἀπὸ ὅ,τιδήποτε ἄλλο ὁ μεγαλύτερος κλέφτης, ὁ Σατανᾶς. Ὅταν βλέπῃ ψυχὴ νά ταπεινώνεται, ὥστε νά λειτουργήσῃ σωστικά ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ, τότε συνάγει τίς δυνάμεις του καὶ χρησιμοποιοῖ ὄλες τίς πανουργίες του, γιὰ νά ἐμποδίσῃ τὸ θαῦμα τῆς σωτηρίας.

Ὁ Παῦλος βλέπει τὸν κίνδυνον ἄμεσο. Μέ τὴ μετάνοιά του ὁ πρῶν αἰμομίκτης ἔκανε τὸ ἀναγκαῖο βῆμα τῆς ἐπιστροφῆς σπὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Πατέρα. Κι ἐκεῖ ἀκριβῶς ὑπῆρχε ὁ κίνδυνος νά βάλῃ ὁ Σατανᾶς τὴν *«τρικλοποδιά»* του.

Προειδοποιεῖ, λοιπὸν, ὁ ἐργάτης τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, ὁ Παῦλος. Ἄς προσέξουμε, *«ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν»* (στ. 11). Ἀπόδοσις σπὴν ἀπλοελληνικὴ: *«Νά τὸν συγχωρήσετε (τὸν πρῶν αἰμομίκτη), γιὰ νά μὴ μᾶς ἐκμεταλλευθῇ ὁ Σατανᾶς. Διότι δέν ἀγνοοῦμε τίς πανουργίες του».*

● Δέν ἱκανοποιεῖται ὁ Σατανᾶς. Εἶναι ἀχώρ-

ταγος. Εἶναι ὁ πλεονέκτης τῶν ψυχῶν. Ὅπως ὁ ἄνθρωπος, πού εἶναι πλεονέκτης, ποτέ δέν λέει *«φτάνει»*, ποτέ δέν ἱκανοποιεῖται, ἔτσι, καὶ πολὺ περισσότερο, ὁ Σατανᾶς δέν ἀρκεῖται σπὴ λεία του. Ἔχει συνέχεια ὄρεξι. Χωραεὶ καὶ ἄλλους ἢ κόλασις.

Μέ τὴ μετάνοια, πού ἔδειξε ὁ αἰμομίκτης, τοῦ ξέφυγε. Καὶ τότε ἐπεστράτεψε τὰ χειρότερα μέσα:

Τὸ ἕνα, ἡ ἀπελπισία τοῦ πρῶν ἀμαρτωλοῦ.

Τὸ ἄλλο, ἡ σκληροκαρδία μερικῶν ψευτοαγίων.

● Σέ ἄλλη Ἐπιστολὴ μιλάει ὁ Παῦλος γιὰ μεθοδεῖες τοῦ Διαβόλου (Ἐφεσ. στ' 11). Πανουργος εἶναι. Τετραπέρατος. Ἔχει *«νοήματα»*, ἐπινοήσεις.

Ἡ πῶ ἀποδοτικὴ μέθοδός του εἶναι ἡ πανουργία τῆς... εὐσεβείας! *«Σχήματι μὲν μαθητῆς, πράγματι δέ φονευτῆς»*. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: *«Οὐκ ἀγνοοῦμεν τὰ νοήματα αὐτοῦ, τὸ ποικίλον, τὸ δολερὸν, τὸ κακομήχανον, τὸ κακοῦργον, τὸ ἐπὶ προσχήματι εὐλαβείας ἐπηρεαστικὸν ἐμφαῖνον. Τοῦτο οὖν καὶ ἡμεῖς ἐννοοῦντες, μηδέποτε καταφρονῶμεν, μηδέποτε ἀμαρτάνοντες ἀπογινώσκωμεν»* (Ε.Π.Ε. 19,142-144). Μετάφρασις: Δέν ἀγνοοῦμε τὸ χαρακτῆρα του (Σατανᾶ), δηλαδή, τὴν ποικιλία τῶν μεθόδων του, τὸ δόλιο τρόπο, τὸ κακομήχανο, τὸ κακοῦργο, τὴ ζημίᾳ πού κάνει, ἀκόμα καὶ μέ τὸ πρόσχημα τῆς εὐλαβείας. Σκεπτόμαστε, λοιπὸν, κι ἐμεῖς αὐτὰ, καὶ ποτέ ἄς μὴ καταφρονῶμε κανέναν, ποτέ νά μὴν ἀπογοπευώμαστε ὅταν ἀμαρτάνουμε.

● Ἀντὶ νά πλεονεκτῆσῃ ἡ ἀμαρτία καὶ ὁ Διάβολος, ἄς πλεονεκτῆσῃ ἡ συντριβὴ καὶ ἡ χάρις. Ἀμαρτάνουμε δυστυχῶς. Ἄς προσέχουμε, λοιπὸν, τὰ δυὸ ἄκρα.

Τὸ ἕνα εἶναι ἡ ἐπανάπαυσις.

—Καὶ τί ἐγινε; Δέν εἶναι δά καὶ σπουδαῖο! Ἄλλωστε σήμερα ὄλοι ἔτσι ἐνεργοῦν!

Τὸ ἄλλο εἶναι ἡ ἀπογοήτευσσις.

—Ἀλλοίμονό σου! Μ' αὐτὸ πού ἔκανες, δέν ἔχεις ἐλπίδα σωτηρίας. Ἄλλωστε τί θά πῆ μετάνοια, ἀφοῦ ὕστερα ἀπὸ λίγο πάλι θά ξανακάνῃς τὸ ἴδιο;...

Ἐπάρχει ἡ μέση ὁδός: Ἡ ὁδός τῆς μετάνοιας, τῆς ἐπιστροφῆς στό Θεὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀποστροφῆς πρὸς τὸ ἴδιο πάθος.

Δ. Γ. Α.

29 Αύγουστου - Τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου Ἡ ἀναγκαία ἀλλαγή

Ολοι τόν τελευταῖο καιρό, μέ ἀφορμή τήν τραγική οικονομική κρίσι, μιλάνε γιά ἄμεση ἀνάγκη ἀλλαγῆς σέ ὅλα τά επίπεδα. Βέβαια στήν πρᾶξι βλέπουμε ἀλλαγή πρὸς τά πίσω, πού σημαίνει **ὀπισθοδρόμησι πνευματική**. Ζοῦμε τήν ἀλλαγή τῆς **ἀποκτηνώσεως** τοῦ ἀνθρώπου, ὄχι τήν ἀλλαγή **ἀγγελιοποιήσεως** τοῦ ἀνθρώπου.

Βλέπουμε τόν ἄνθρωπο ὄχι ν' ἀνεβαίνει καί νά γίνεται φιλόστοργος, φιλόστοργος, φιλόθεος, ἀλλά νά κατεβαίνει καί νά γίνεται φιλάργυρος, φιλόνομος, φιλήδονος.

Νά γιατί προβάλλεται ὁ Προδρόμος Ἰωάννης ὡς πρότυπο **εὐλογημένης ἀλλαγῆς**. Πῶς θά γινόταν ὁ σύγχρονος κόσμος, ἂν ἀλλάζαμε ὅλοι σύμφωνα μέ τό πρότυπο τοῦ Ἰωάννου!

Δηλαδή, θά ρωτῆσετε, ν' ἀλλάξουμε ροῦχα καί νά φορέσουμε ὅλοι μιά κάπα ἀπό τρίχες καμήλου (Ματθ. γ' 4); Νά βγάλουμε τά παπούτσια, καί νά βάλουμε σανδάλια; Νά σταματήσουμε ὅλες τίς τροφές καί νά τρῶμε «ἀκριδες καί μέλι ἄγριον» (Ματθ. γ' 4); Κάτι τέτοιο δέν γίνεται.

Γίνεται ὅμως κάτι ἄλλο, νά βγάλουμε ἀπό πάνω μας τήν **πολυτέλεια** καί νά ζήσουμε **λιτότερα** καί ἀπλούστερα.

- Ἡ **ἀπλούστευσις** εἶναι πλοῦτος τῆς ψυχῆς.
- Ἡ **λιτότητα** ἀνοίγει τό δρόμο τῆς χαρᾶς.
- Ἡ περιφρόνησις τῶν **περιττῶν** εἶναι ἐξοικονομησις χρόνου γιά τήν ψυχή καί χρημάτων γιά ἐλεημοσύνη.

Δυό θηρία σήμερα κατατρῶνε τά χεῖματα καί τό χρόνο μας: Ὁ **καταναλωτισμός** καί τό **ἄγχος**.

Ὁ ἐρημίτης Ἰωάννης εἶχε ἄγχος; Εἶχε ἄγωγία; Καθόλου. Νά, λοιπόν, γιατί ἀποτελεῖ πρότυπο γιά ἀλλαγή στόν τρόπο ζωῆς.

Ἄν ἀλλάζαμε σύμφωνα μέ τήν διδαχή τοῦ Ἰωάννου, τότε θά γινόταν πραγματικότητα τό ὄνειρο. Ὁραματιζόμαστε μιά κοινωνία:

- χωρίς κλοπές καί κομπίνες,
- χωρίς κυκλώματα καί «λαδώματα»,
- χωρίς ἀτιμίες καί ἀδικίες,
- χωρίς ἐκμετάλλευσι καί «μαῦρο χρῆμα».

Αὕτη τήν κοινωνία διδάσκει ὁ Ἰωάννης ὁ Βα-

πτιστής. Στόν Ἰορδάνη προσέφευγαν καί μερικοί, πού ἐκμεταλλεύονταν τό λαό μέ τήν **παραιοκονομία**. Ρωτοῦσαν κι αὐτοί: «Καί ἡμεῖς τί ποιήσομεν;» (Λουκ. γ' 14). Ὁ Ἰωάννης ἔδινε τήν ἀπάντησι μέ τήν εὐθύτητα, πού τόν διέκρινε. Δέν ἔλεγε:

— *Εγὼ βρῶσκωμι ἐδῶ γιά τά πνευματικά. Ὅχι γιά τά οικονομικά. Δέν μ' ἐνδιαφέρει ἡ τσέπη.*

Δέν ἀδιαφοροῦσε. Ἐδινε λύσι ἐπαναστατική: **«Ἀρκεῖσθε τοῖς ὀφωνίοις ὑμῶν»** (Λουκ. γ' 14).

Τά **οικονομικά** εἶναι ἀπόρροια τῶν **πνευματικῶν**. Τήν τσέπη τή γεμίζει ὁ Μαμωνᾶς, τό εἰδικό δαιμόνιο. Τήν γεμίζει ἡ κλοπή, ἡ ἀπάτη, ἡ ἀδικία, ἡ πλαστογραφία, τό ψέμα, ἡ ἐκμετάλλευσις. Ὁ ἐρημίτης Ἰωάννης ἀποτελεῖ τή λύσι τοῦ κοινωνικοῦ καί οικονομικοῦ προβλήματος: **«Καθένας ἅς ἀρξῆται στό μισθό του, στόν τίμο ἰδρωτά του»**.

• Ἡ μεταρρυθμισις τοῦ Ἰωάννου εἶναι κατ' ἐξοχήν ἐπαναστατική στόν πνευματικό χώρο.

• Ἡ **ἀμαρτία** εἶναι ἐκεῖνη, πού ἀποσυντονίζει τόν ἄνθρωπο.

• Ἐπιθυμεῖ ἀλλαγή ὁ ἄνθρωπος. Τήν ἀλλαγή, πού λέγεται **λύτρωσις**. Ἄλλ' αὕτη ἡ ἀλλαγή ξεκινᾷ ἀπό τήν ἐπαναστατικώτερη πρᾶξι τοῦ ἀνθρώπου, ἀπό τή **μετάνοια**. Ἡ ἔρημος ἀντιλαλεῖ ἀπό τό οὐράνιο κάλεσμα: **«Μετανοεῖτε ἡγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»** (Ματθ. γ' 2).

Μετανοεῖτε! Ἐμπιστευθῆτε τόν ἑαυτό σας σ' Ἐκεῖνον, πού γι' αὐτό ἀκριβῶς ἦρθε στόν κόσμο, γιά νά φορτωθῆ τίς ἁμαρτίες σας.

• Ὁ Ἰωάννης ὁ Προδρόμος εἶναι ἡ **ἀλλαγή τῆς Ἀλλαγῆς**. Γνωρίζει τήν ἀποστολή του καί τό ρόλο του. Ὅταν ἐκπληρώνη τήν εἰδική ἀποστολή, ἀποσύρεται. Ἐχουμε, δηλαδή, ἀλλαγή σκηνηκοῦ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός προβάλλει στή σκηνή κι ἐκεῖνος πηγαίνει στά παρασκήνια (Ἰωάν. γ' 30).

Εἰδοποιεῖ τό λαό γιά τή μεγάλη Ἀλλαγή: **«Ἐρχεται ὁ Ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου»** (Μάρκ. α' 7).

• Ὁ **Ἰσχυρότερος**. Ἀπό ὅλους ἰσχυρότερος. Ὁ Ἰσχυρός γιά τήν ἀλλαγή, γιά τή μεταμορφωσι τοῦ κόσμου. Ὁ Ἰσχυρός, ὁ μόνος Ἰσχυρός, γιά τήν ἀπεξάρτησι ἀπ' τή διαφθορά καί τή διαπλοκή.

Ἐλεύθεροι

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Κληρονόμοι ζωῆς αἰωνίου

Μᾶς ἔσωσε ὁ Κύριος ὄχι γιατί τό ἀξίζουμε, ἀλλά γιατί πολύ μᾶς ἀγάπησε. Μᾶς ἔσωσε ὄχι κάποιο δικό μας ἔργο, ἀλλά τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ. Βαπτιστήκαμε στό λουτρό τῆς παλιγγενεσίας. Δεχτήκαμε τήν ἔκχυσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέ ὄ,τι αὐτό συνεπάγεται σέ πνευματική δύναμι καί χαρίσματα. Ὅλα αὐτά τά ἀπερίγραπτα δῶρα τῆς θεϊκῆς ἀγάπης σ' ἓνα ἀποβλέπουν: Νά γίνουμε κληρονόμοι ζωῆς αἰωνίου.

• Ἡ αἰώνια ζωή εἶναι ἡ ἐλπίδα μας, ἡ λαχτάρα μας.

• Τί θά πῆ νά δικαιωθοῦμε; Ἀπλῶς ν' ἀπαλλαγοῦμε ἀπ' τό βάρος τῆς ἀμαρτίας; Φυσικά κι αὐτό εἶναι σπουδαῖο καί μοναδικό. Μά γιά τόν ἀετό, ἄν ἀπλῶς ἀφαιρέσης τά βαρῦδια ποῦναι δεμένα στά φτερά του, ἀλλά τόν κρατᾶς δέσμιο σ' ἓνα μεγάλο κλουβί, ποιό τό ὄφελος; Ὁ ἀετός θέλει ψηλά, πολύ ψηλά νά πετάξῃ.

Κι ὁ χριστιανός θέλει νά κατακτήσῃ τοὺς οὐρανοὺς. Γι' αὐτό δέχεται τήν ἀπαλλαγὴ ἀπ' τά βαρῦδια, τήν ἀφεσι τῶν παραπτωμάτων του: Γιὰ νά ἐλεηθῇ καί νά πετάξῃ. Νά κληρονομήσῃ τήν αἰώνια ζωή. Τονίζει ὁ ἀπ. Παῦλος: «Δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γινόμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου» (Τίτ. γ' 7).

Τήν ἔχουμε βέβαιη τῇ δικαίωσι; Ὡς προσφορά ναί. Τήν παρέχει σέ ὄλους ὁ Χριστός. Ὡς ἀπόκτημα μόνιμο, ὄχι. Βαδίζουμε μέ τήν ἐλπίδα, ὅτι θά σωθοῦμε, θά γίνουμε κληρονόμοι ζωῆς αἰωνίου. «Τῇ ἐλπίδι ἐσώθημεν» (Ρωμ. η' 24).

Ἄν θέλουμε, ἄν πιστεύουμε, ἄν μετανοοῦμε, ἄν ἐργαζώμαστε τό ἀγαθό, τό ἐν δυνάμει θά καταστῆ καί ἐν ἐνεργείᾳ.

• Κληρονόμοι! Κάτι, πού δέν μᾶς ἀνήκει. Γινόμαστε κληρονόμοι Θεοῦ καί συγκληρονόμοι Ἰησοῦ Χριστοῦ (Ρωμ. η' 17), διότι Ἐκεῖνος μᾶς καλεῖ στήν κληρονομία Του: «Κληρονομήσατε τήν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν» (Ματθ. κε' 35).

Σ' εὐχαριστοῦμε, Κύριε:

Γιά τήν ἐνανθρώπησι τοῦ Υἱοῦ Σου, πού ἔγινε Σωτήρας τοῦ κόσμου. Γιά τήν ἔκχυσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Γιά τήν δικαίωσι, πού δωρεάν μᾶς χαρίζεις.

Κάνε νά νικήσουμε τήν ἀμαρτία, νά Σοῦ προσφέρουμε τήν ἐδῶ ζωή, γιά νά μᾶς χαρίσης τή χαρά καί τῆς ἐδῶ χάριτος καί τῆς ἐκεῖ αἰώνιας βασιλείας Σου. Ἀμήν.

Λαθρομετάναστες καί λαθροχειρες!

Λαθρομετάναστες εἶναι πολλοί ἀπ' τοὺς λεγόμενους λαθρομετανάστες. Καταφθάνουν στήν πατρίδα μας ἀπό λαθρομεταφορεῖς, πού τοὺς ἀρπάζουν τά πάντα καί τοὺς παρατᾶνε στά κύματα. Τοὺς περισυλλέγει ἡ μέριμνα τῆς τοπικῆς κοινωνίας, πού εἶναι συγκινητική.

Τό θέμα εἶναι πολύ σοβαρό.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἑπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἀγγελ. Μπότζιου

Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 2109765440

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Ἑπεύθυνος Τυπογραφείου:

Κωνστ. Σανιδᾶς, Ἰωαννίνων 6 - Μοσχᾶτο

Ἑτήσια συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδᾶ καί Αὐστραλίας: δολλάρια 30.

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

- Καί για τή δική τους **ἐπιβίωσι**.
  - Καί για τήν **ὑγεία** τοῦ τόπου, πού τούς ὑποδέχεται.
  - Καί για τήν ἀλλοίωσι τῆς πληθυσμιακῆς μας **ταυτότητας**.
- Δέν θ' ἀναλύσουμε ἐδῶ τά ὑπέρ καί τά κατά τῆς μεταναστευτικῆς πολιτικῆς.
- Ὡς χριστιανοί ὀφείλουμε νά βλέπουμε ὅλους ὡς **ἀδελφούς**.
  - Πιστεύουμε σ' Ἐκεῖνον, ποῦναι ὁ **Μετανάστης** τ' οὐρανοῦ στή γῆ.
  - Ὀνειρευόμαστε δέ τή μετανάστευσί μας στήν **οὐράνια πατρίδα**.

Βέβαια ἄλλο εἶναι ἕνας ταλαίπωρος Πακιστανός, πού τόν ἐξέβρασαν τά κύματα σέ κάποια βραχονησίδα, κι ἄλλο ἕνας **λαθρέμπορος** (κομπιναδόρος), ἀλλά κι ἕνας λαθρέμπορος τῆς ἀμαρτίας.

Ὅλοι **λαθραῖα** διαπράττουμε τήν ἀμαρτία, στά κρυφά, γιά νά ἐκβραστοῦμε (ἄν δέν μετανοήσουμε) στήν κόλασι.

• Ἐξ ἴσου ὁμως σοβαρή εἶναι καί ἡ εὐθύνη τοῦ κράτους, νά μὴν ἀφήνῃ ἀνεξέλεγκτη κατάστασι, κατά τήν παροιμία: «*Μπάτε, σκύλοι, ἀλέστε κι ἀλεστικά μὴ δώστε*».

• Σέ πολλές χώρες ἔχουν θεσπιστῆ ἀυστηροὶ νόμοι, προκειμένου κάποιος νά ἐγκυβερνηθῆ ὡς μετανάστης ἐκεῖ. Κι ἐδῶ ἰσχύουν ὠρισμένοι ἀπ' αὐτούς. Τό κακό εἶναι, ὅτι συνήθως καταστρατηγοῦνται. Οἱ περισσότεροι ἄλλωστε ἄλλοδαποὶ βρίσκονται παράνομα στήν Ἑλλάδα.

Ἐντύπωσι προξένησε δημοσίευμα γιά Ἑλληνα μετανάστη, πού μέσω Γερμανίας βρέθηκε μετανάστης στήν Ἰσπανία.

Τοῦ ζητήθηκαν: *Ἀντίγραφο ποινικοῦ μητρώου ἀπό τήν Ἑλλάδα καί ἀπό τή Γερμανία. — Ἱατρικές ἐξετάσεις στό ΙΚΑ τῆς Καταλονίας γιά ἡπατίτιδα, σύφιλη, AIDS, φυματίωση κ.λπ. — Νά μὴν σέ ξενοδοχεῖο, ἀφοῦ στήν Ἰσπανία ἀπαγορεύεται ἰδιοκτήτης νά νοικιάσῃ σπίτι σέ ἄλλοδαπό, πού δέν ἔχει ἄδεια παραμονῆς. — Νά πληρώνῃ τό τοπικό ΙΚΑ ἀπό τήν τσέπη του, μέχρι νά βρῆ δουλειά. — Νά διαβάσῃ ἄρθρα τοῦ Ἰσπανικοῦ δικαίου, σχετικά μέ τό τί εἶναι ποινικό ἀδίκημα, τί πλημμέλημα κ.λπ.*

Καλῶς ἀνησυχοῦμε γιά τό μέλλον τοῦ τόπου μας καί τήν ταυτότητά μας. Προσοχή ὁμως στά δυό ἄκρα:

• Τό ἕνα ἄκρο, τό λαϊκίστικο: «*Εἴμαστε ἀνοιχτή χώρα. Ἄς ἔρθουν ὅσοι θέλουν!*»!

• Τό ἄλλο ἄκρο, τό ρατσιστικό: «*Βίαση ἀπέλασις κάθε ξένου!*»!

Λύσις εἶναι ἡ **ἐν Χριστῷ κοινωνία**.

Ὅσο γιά τούς Ἕλληνες, ἄς μὴ τά βάζουμε μέ τούς ἄλλοδαπούς, ὅταν οἱ ἴδιοι βαφτίζουμε... «*ἄλλοδαπά*» καί ἀνεπιθύμητα τά δικά μας παιδιά, τά ἑλληνόπουλα, καί γι' αὐτό τά σκοτώνουμε κατά χιλιάδες μέ τίς **ἐκτρώσεις!**

Ἡ Ἑλλάδα στους Ἕλληνες!

Συμφωνοῦμε, ἀλλά σέ ὅλους τούς Ἕλληνες. Ν' ἀφήσουμε νά ζήσουν στόν ἥλιο τῆς Ἑλλάδας ὅλα τά κυφορούμενα βρέφη. Μέ **λαθραῖο** τρόπο ὁ Ἡρώδης ἐσφαξε τότε τά βρέφη τῆς Βηθλεέμ (Ματθ. β' 7). Μέ λαθραῖο τρόπο σκοτώνουμε σήμερα ὁλόκληρο τό μέλλον τῆς Πατρίδας μας.

Μίτρες καί ἀπλότητα!

Τεβασμιοσ κληρικὸς μέ ἱεραποστολική διαδρομή καί θεολογικές καταθέσεις, ἀπό πολλῶν ἐτῶν ἀγωνίζεται ἐναντίον τῆς **πολυτελοῦς ἀρχιερατικῆς ἀμφιέσεως**, ἰδίως γιά τό αὐτοκρατορικό στέμμα στό κεφάλι ἐπισκόπων, πού ἀποκαλεῖται «*μίτρα*»!

Ὅπως δέν φαντάζεται κανεῖς τόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν μοναδικό **Ἀρχιερέα** τῆς Καινῆς Διαθήκης, μέ στέμμα στό κεφάλι καί σκῆπτρο στό χέρι, ἔτσι ἡ παράδοσις δέν ἐπιτρέπει στοὺς διακόνους τῆς Καινῆς Διαθήκης πολυτελῆ ἄμφια.

Κάτι πού ὁ βυζαντινὸς αὐτοκράτορας στό κεφάλι του φόραγε μιά φορά τό χρόνο, τώρα τό βλέπουμε στό κεφάλι ἑκατοντάδων «*δεσποτάδων*».

Ὁ σεβάσμιος κληρικὸς, ἐσχάτως κάνει πετυχημένες ἐπισημάνσεις, ὑπογράφοντας ἄλλοτε ὡς «*Φλογέρας*», ἄλλοτε ὡς «*Ἐρευνητής*». Τό τελευταῖο του σημεῖωμα:

«*Τί χρειάζεται ἡ ἀρχιερατικὴ μίτρα, καί μάλιστα πολυτελής;*

Δέν συμβιβάζεται:

• Μέ τό “ύφος” καί τό παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ καί τῶν ἀποστόλων. Πλήρης ἀντίθεση!

• Μέ τή ρητή ἐντολή Του: “Μή κτήσηθε χρυσόν, μηδέ ἄργυρον μηδέ χαλκόν» (Ματθ. ι’9).

• Μέ τήν ἐντολή τοῦ Παύλου: «Ἀνὴρ κατὰ κεφαλῆς ἔχων (προσευχόμενος) κατασχύνει τήν κεφαλὴν αὐτοῦ» (Α΄ Κορ. ια’4).

• Μέ τήν εἰκονογραφία (ἀπό τοῦ 33 μέχρι τό 1453 μ.Χ.). Ἰδιαίτερα στήν κόγχη τοῦ Ἱεροῦ οἱ μεγάλοι Πατέρες πάντοτε εἰκονίζονται ἀσκεπεῖς. Τό 1453 φόρεσε μόνο ὁ Πατριάρχης, ἀργότερα οἱ Ἀρχιεπίσκοποι, Μητροπολίτες, βοηθοί ἐπίσκοποι, ἀκόμα καί πρεσβύτεροι στή Ρωσία!

• Μέ τήν σύγχρονη δημοκρατική ἀπλότητα. Μέχρι πρό 30 ἐτῶν, ἀκόμα καί ὑφυπουργοί φοροῦσαν «φράκο» καί ψηλό καπέλο. Σήμερα κι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐνδύεται ἀπλούστατα κι ὁ Πρωθυπουργός τό ἴδιο! Πόσο μάλλον πρέπει ν’ ἀπλοποιηθοῦν οἱ λειτουργοί τοῦ Ναζωραίου!

• Ἐξ ἄλλου σήμερα εἶναι ἐποχή τῆς εἰκόνας. Τά πάντα δείχνει ἡ τηλεόραση. Ὁ κόσμος βλέπει τήν θ. Λειτουργία ὡς εἰκόνα μέ πολλά στολίδια. Δέν βλέπει οὔτε τήν θεολογία οὔτε τήν τυχόν ἀγιότητα, οὔτε τήν ἡσυχαστική πνευματικότητα.

• Ἐπειδή περνᾶμε ἐποχή μεγάλης κρίσεως ἀξιών, εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη νά δείξουμε κάτι πύ οὐσιαστικό.

• Ἀνάγκη μαρτυρίας ὄχι μόνο μέ λόγια. Νά δοῦν κάτι! Ὅχι μόνο τό κήρυγμα».

Νά σημειωθῆ, ὅτι παρόμοιες θέσεις ὑποστήριζαν καί οἱ μακαριστοί σπουδαῖοι λειτουργιολόγοι Παν. Τρεμπέλας, Ἰωάννης Φουντούλης, Κοζάνης Διονύσιος, Σηλυβρίας Αἰμιλιανός.

Ἐς ἐλπίσουμε, ὅτι θά «βαρεθοῦν» νά φορᾶνε τήν ἀντιπαραδοσιακή μίτρα στό κεφάλι οἱ δεσποτάδες καί θά τήν μεριάσουν. Ἦδη ἀρκετοί τό ἔχουν κάνει.

Ὁ λαός θαυμάζει τό ἐντός τῆς κεφαλῆς, ὄχι τό ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς!

Ἄνιερος «μαγαρισμός»!

Ἡ ἔμβολο γιά τό Ἔθνος τό θωρηκτό «Ἀβέρωφ», τό θρυλικό πλοῖο, πού στή ναυμαχία τῆς Ἑλλης τό 1912 συνέτριψε τόν Τουρκικό στόλο. Σήμερα ἀποτελεῖ πλωτό ναυτικό μουσεῖο στήν περιοχή τοῦ Φαλήρου. Συγκίνησι προκαλεῖ τό σκαρί του. Κρύβει μέσα του μνημεῖα ἡρωικῶν μορφῶν, μέ κυρίαρχη ἐκείνη τοῦ ναυάρχου **Παύλου Κουντουριώτη**.

Μέ πίστι καί μέ προσευχή στό Θεό πέτυχε ὁ Κουντουριώτης τά ἀπίστευτα κατορθώματα. Δέν ἐπέτρεπε βλασφημίες στό καράβι. Τηροῦσε ὄλες τίς νηστεῖες τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ προτροπή στό ἡρωικό του πλήρωμα, ἀξιωματικούς καί ναῦτες, ἀκουγόταν καθημερινά βροντερή:

—Μή μοῦ μαγαρίστε τό καράβι!...

Κι ὅταν παρωπλισμένο βρισκόταν στόν Πόρο καί τώρα πού εἶναι στό Φάληρο, τό σέβονται οἱ χιλιάδες ἐπισκέπτες του. Μέ δέος πατοῦν στό κατάστρωμά του.

Κι ὅμως τό «Ἀβέρωφ» **μαγαρίστηκε**. Στίς 11 Ἰουνίου παραδόθηκαν οἱ χώροι του γιά... γαμήλιο πάρτι! Γυμνές καί ἡμίγυμνες χόρευαν ἔξαλλα **αἰσχροῦς χοροῦς** στούς ἱερούς του χώρους.

Πρός τιμὴν του, ὁ ὑπουργός Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Εὐάγγελος Βενιζέλος ἐπενέβη δυναμικά. Ἀμέσως συνεκλήθη τό Ἀνώτατο Ναυτικό Συμβούλιο κι ἀποφάσισε τήν ἀπόλυσι τοῦ ἀρχιπλοιάρχου, πού ἦταν διευθυντής τοῦ πλωτοῦ ναυτικοῦ μουσεῖου «Ἀβέρωφ».

Ἡ συνδρομή τοῦ περιοδικοῦ

■ 10 Εὐρώ (€) τό χρόνο. • Στό λογαριασμό: **0026.0236.39.0100353548 EUROBANK**.

• Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι: «**Βαπτιστής**», Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα. • Στό Γραφεῖο Χριστοκοπίδου 12 (Μοναστηράκι) ἢ στό Βιβλιοπ. «**Βαπτιστής**», Ἔθν. Ἀντιστάσεως 103 (Ἅγιο Δημήτρι).

■ Τοῦ ἐξωτερικοῦ τό ἔμβασμά στό ὄνομα «**Βαπτιστής**» (χωρίς τή λέξι Περιοδικό). **2103212713** καί **2109765440**.

• Για τους Έλληνες ο «Ἀβέρωφ» είναι **σύμβολο**. Δέν ἐπιδέχεται βεβήλωσι.

• Ὅπως καί τόσα ἄλλα σύμβολα. Κι ἀναφερόμαστε στίς **εἰκόνες** καί στό **σταυρό**, πού ὠρισμένοι θέλουν ν' ἀφαιρέσουν ἀπ' τά σχολεῖα. Ἦδη ὁ πρόεδρος τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας κ. Μπράτης ἔχει δηλώσει: «*Δέν πρέπει νά υπάρχουν στά σχολεῖα σύμβολα, ὅπως σταυροί καί εἰκόνες, γιατί διαχωρίζουν τούς μαθητές...*»!

• Ἄν, κύριοι τῆς ἀριστερίζουσας ἀθεϊστικῆς κουλτούρας, ἀπαιτοῦν μερικοί τήν ἐξαφάνισι τῆς «Ἀκροπόλεως» τῶν Ἀθηνῶν, θά ἐγκολπωθῆτε τή θέσι τους καί θά γκρεμίστε τό μνημεῖο αὐτό, σύμβολο τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ.

• Για μᾶς τούς Ὀρθοδόξους Ἕλληνες οἱ εἰκόνες εἶναι σύμβολα ἀπείρως ἱερώτερα ἀπό τήν «Ἀκρόπολι». Εἶναι **ματωμένα** σύμβολα. Εἶναι ἡ **γλώσσα** τοῦ τόπου μας. Καί σεῖς θέλετε νά τήν κόψετε.

• Ὅσοι ἀλλοδαποί καί ἀλλόθρησκοι φιλοξενοῦνται σ' αὐτό τό βράχο, πού λέγεται Ἑλλάδα, ὀφείλουν νά σέβονται τήν **παράδοσί** του καί τά σύμβολά του.

• Τά σύμβολα δέν εἶναι νεκροί τύποι. Εἶναι **ζωντανές ὑπομνήσεις**. Δέν εἶναι ἄσημα πράγματα ἄλλων ἐποχῶν. Εἶναι σύγχρονα **πρότυπα ζωῆς**. Δέν εἶναι εἶδη γιά μουσειακή φύλαξι. Εἶναι φωτεινοί **ὁδοδείκτες** γιά τήν πορεία τοῦ Γένους, ἄν φυσικά δέν θέλουμε νά κατρακυλήσουμε στό γκρεμό τοῦ ἱστορικοῦ ἀφανισμοῦ.

• Οἱ φανατικοί φίλαθλοι ἔχουν γιά σύμβολο μιά «μπάλλα» καί γιά «θεό» κάποια ὁμάδα. Οἱ πιστοί Ἕλληνες θ' ἀπεμπολήσουν τελείως τό Σταυρό τῆς ἀγάπης καί τίς εἰκόνες τῶν ἁγίων; Τόπος χωρίς **ἁγίους** εἶναι ζούγκλα μέ **ἁγρίους**!

Δέος, ὄχι ρητορεία!

Κήρυγμα ἄνετο ἕνας μόνο ἔκανε. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, πού κήρυττε «ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καί οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς» (Ματθ. ζ' 29). Ὁ Χριστός εἶναι ἡ πηγή τῆς σοφίας καί τῆς γνώσεως. Δέν εἶχε ἀνάγκη νά ἐτοιμασθῆ, γιά νά μιλήσῃ, ὅπως ὁ ἥλιος δέν ἔχει ἀνάγκη ν' ἀνεφοδιασθῆ, γιά ν' ἀνατείλῃ καί νά φωτίσῃ.

• Οἱ λοιποὶ **διάκονοι τοῦ λόγου** αἰσθάνονται **ιερό δέος** μπροστά στήν εὐθύνη τοῦ κηρύγματος. Γι' αὐτό καί διακονοῦν τό λόγο προετοιμασμένοι. Γι' αὐτό καί ὁ ἀπόστ. Παῦλος ἐπαινεῖ τούς «κοπιῶντας ἐν λόγῳ» (Α' Τιμ. ε' 17).

• Κι ἄν κάποιος ἔχη χάρισμα λόγου, δέν ἐπαναπαύεται. Τό καλλιεργεῖ μέ μελέτη, προσευχή, **ἐπιμέλεια**. Σπουδαῖοι κήρυκες τοῦ ἄμβωνος ἀναδείχτηκαν ὅσοι, προτοῦν νά οἰκοδομήσουν τό λαό, ἔχουν στήσει καλά τήν **οἰκοδομή τοῦ λόγου**, μέ δομή σωστή καί μέ ἐκφορά σύγχρονη καί συναρπαστική.

• Κι ἄν γιά ὀποιοδήποτε θεῖο λόγο ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ αἰσθάνεται φόβο καί τρόμο (Ἠσ. στ' 5-7), πολύ περισσότερο αἰσθάνεται γιά τό λόγο, πού ἐκφωνεῖ στή **χειροτονία** του ἢ τήν **ἐνθρόνισί** του.

Μεγάλοι φωστῆρες τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος, σέ τέτοιες στιγμές δέν μίλησαν ἀπό στήθους, ἀλλ' ἀπό **χειρογράφου** («διφθέρας»). Ἀναφέρουμε ἀπ' τούς παλαιούς τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο κι ἀπ' τούς νεωτέρους ἐνδεικτικά τόν ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν Ἰερώνυμο (Κοτσῶνη), τόν Φλωρίνης Αὐγουστῖνο, τόν ἀρχιεπίσκοπο Ἀναστάσιο (Γιαννουλάτο), τόν ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο, τόν Νικοπόλεως Μελέτιο. Σοφοί θεολόγοι καί ἀναγνωρισμένοι διάκονοι τοῦ κηρύγματος, μέ χιλιάδες ἀπό στήθους κηρύγματα, στή χειροτονία καί τήν ἐνθρόνισί τους δέν τόλμησαν νά μιλήσουν χωρίς χειρόγραφο.

• Νά γιατί ἐξεπλάγησαν πολλοί, ὅταν ὁ ἐπίσκοπος **Ἰωάννης (Τασιᾶς)**, κατὰ τή χειροτονία καί τήν ἐνθρόνισί του ὡς Μητροπολίτου Λαγκαδά, ἀποπειράθηκε νά μιλήσῃ ἀπό στήθους. Γιατί;

Γιά νά δείξῃ, ὅτι ἔχει εὐχέρεια λόγου;

Γιά νά «διακριθῆ» ἀπό τούς λοιπούς;

• Ἡ στιγμή τῆς χειροτονία ἢ τῆς ἐνθρονίσεως γεννᾷ στεναγμούς ἀγωνίας, λογισμούς φυγῆς, λυγμούς κατανύξεως, **δέος συναισθήσεως τῆς ἀναξίότητος**, ἀληθινό τρόπο! Φυσικά καί δέν εἶναι ἡ καταλληλότερη, γιά νά κουνᾷ κανεῖς τό χέρι μπροστά σέ ἀρχιεπίσκοπο καί μητροπολίτες. «*Ρᾶον σιωπή!*»!